

Modtager: Sundhedsstyrelsen – Att. Dimensionering

Hørings svar fra Institut for Odontologi og Oral Sundhed, Aarhus Universitet vedrørende høring i forbindelse med dimensionering af tandfaglige uddannelser

I det følgende angives svar med udgangspunkt i de fem oplyste spørgsmål for følgende uddannelser: Tandlæge, specialtandlæge i ortodonti, tandplejer og klinisk tandtekniker.

Tandlægeuddannelsen

- *Spørgsmål 1: Hvordan opleves den nuværende balance mellem udbuddet af og efterspørgslen efter tandlæger?*

Som uddannelsesinstitution oplever vi, at der er efterspørgsel på vores dimittender. Vi oplever, at der er udfordringer med at rekruttere tandfaglige undervisere og forskere.

Spørgsmål 2: Er der særlige kommunale og/eller regionale forskelle i udbuddet af og efterspørgslen efter tandlæger, som de kommende anbefalinger skal tage højde for?

Ingen besvarelse.

- *Spørgsmål 3: Vurderes udviklingen i efterspørgslen efter tandlæger de kommende år at være større eller mindre end det forventede udbud, jf. grundscenariet i Figur 1 i Bilag B? Med hvilken begrundelse?*

Ingen besvarelse.

- *Spørgsmål 4: Hvilke faktorer forventes at kunne få indflydelse på behovet for tandlæger i fremtiden?*

Ingen besvarelse.

- *Spørgsmål vedrørende dimensionering - tandlæger*
Spørgsmål 5: Uddannelses- og Forskningsministeriet vurderer, at der fremadrettet vil blive uddannet omkring 154 tandlæger årligt, jf. Bilag 1 i Tandplejeprognose 2023- 2045. Hvor mange tandlæger anbefales I bør uddannes fremadrettet årligt, og med hvilken begrundelse?

Institut for Odontologi og
Oral Sundhed

Mette Hein Ærthøj
Ledelseskonsulent

Dato: 17. april 2024

E-mail: mehe@dent.au.dk
Web: au.dk/mehe@dent

Afs. CVR-nr.: 31119103

Side 1/5

Med de usikkerhedsparametre der er i forhold til at dække arbejdsstyrken, anses det for risikabelt ikke at fastholde nuværende dimensionering (2023- 2026).

Side 2/5

Specialtandlægeuddannelsen i ortodonti

- *Spørgsmål 1: Hvordan opleves den nuværende balance mellem udbuddet af og efterspørgslen efter specialtandlæger i ortodonti?*

Der opleves en ubalance mellem udbud og efterspørgsel på specialtandlæger i ortodonti i Danmark. Manglen på specialtandlæger i ortodonti efterlader det danske sundhedssystem med en udfordring som har været tydelig over de sidste 5-8 år. Dette kommer til udtryk ved:

- En del kommuner har svært ved at rekruttere og fastholde specialtandlæger i ortodonti. Dette fører til ventelister og udfordrer børne- og ungetandplejen, som også er udfordret af at blive udvidet til at inkludere de 18-21-årige.
- Andelen af ortodonti, som udføres i privat regi, har oplevet en markant stigning over de sidste 5-10 år. Den øgede efterspørgsel på specialtandlæger i ortodonti til ansættelse i privat regi synes ikke at have været indregnet i den tidligere prognose.
- Det er fortsat en udfordring at rekruttere og fastholde specialtandlæger i ortodonti til akademisk arbejde på universiteterne, censorgerningen samt fagpolitiske poster.
- Der er udfordringer ved at rekruttere og fastholde specialtandlæger i ortodonti i sygehusregi.

Samlet set giver det et indtryk af en manglende balance mellem udbud og efterspørgsel.

- *Spørgsmål 2: Er der særlige kommunale og/eller regionale forskelle i udbuddet af og efterspørgslen efter specialtandlæger i ortodonti, som den kommende dimensioneringsplan skal tage højde for?*

Der er i høj grad kommunale og/eller regionale forskelle. Manglen på specialtandlæger i ortodonti synes at være en national problemstilling.

- *Spørgsmål 3: Vurderes udviklingen i efterspørgslen efter specialtandlæger i ortodonti de kommende år at være større eller mindre end det forventede udbud, jf. grundscenariet i Figur 2 i Bilag B? Med hvilken begrundelse?*

Samlet set vurderes der at være et øget behov for specialtandlæger i ortodonti over de kommende 5-10 år, hvilket begrundes i følgende:

- Der er behov for en forøgelse af antallet af specialtandlæger i ortodonti til at forbedre den aktuelle mangel i børne- og ungetandplejen.
  - Det må forventes, at der vil være en gradvis øget efterspørgsel efter specialtandlæger i ortodonti i privat regi, i takt med at efterspørgslen på voksenortodontiske behandlinger stiger.
  - Efterspørgslen efter specialtandlæger i ortodonti til at varetage akademiske opgaver vil også være stor i de kommende 5-10 år.
- Spørgsmål 4: Hvilke faktorer forventes at kunne få indflydelse på behovet for specialtandlæger i ortodonti?*
- Udvidelsen af børne- og ungetandplejen til 18-21-årige giver potentielt flere patienter, som skal behandles i kommunalt regi.
  - Den generelle stigende interesse for ortodonti i voksentandplejen synes at være tiltagende.
- Spørgsmål vedrørende dimensionering - specialtandlæger i ortodonti*
- Spørgsmål 5: Uddannelseskapaciteten er i Sundhedsstyrelsens Dimensioneringsplan 2020- 2024 fastsat til følgende antal uddannelsesforløb per år:*

Uddannelsessted	2020	2021	2022	2023	2024
Københavns Univer-	4	4	4	5	4
Aarhus Universitet	3	3	4	3	4
I alt	7	7	8	8	8

Hvilken uddannelseskapacitet anbefaler I for perioden 2025-2029, og med hvilken begrundelse?

Med udgangspunkt i den aktuelle mangel på ledige specialtandlæger i ortodonti, synes det som minimum anbefalelsesværdigt at fortsætte den nuværende ordning (2022-2024) med uddannelse af 8 specialtandlæger i ortodonti årligt i perioden fra 2025-2029. Der kan dog også argumenteres for at øge uddannelsesantallet til 9 specialtandlæger i ortodonti årligt, såfremt der kan findes kapacitet til dette på de to uddannelsesinstitutioner.

Ud over en permanent forøgelse af det samlede antal uddannelsespladser, kan man ligeliges overveje at effektivisere og reducere den bureaukratiske proces for udenlandske specialtandlæger, som ønsker at arbejde i Danmark. I Aarhus færdiguddannes der hvert år 1-2 udenlandske specialtandlæger i ortodonti, som for egenfinansiering har gennemgået en 3-årig videreuddannelse i ortodonti på lige fod og sideløbende

med danske kolleger. Mange af disse udenlandske specialtandlæger kunne være interesseret i at blive i Danmark efter afsluttet uddannelse, men frafalder denne idé, når der er udsigt til en sagsbehandlingstid på op til flere år. Kan sagsbehandlingstiden reduceres, så synes det som en oplagt potentiel mulighed for at rekruttere dansk-uddannede specialtandlæger uden at det kræver yderligere økonomiske og uddannelsesmæssige ressourcer.

Tandplejeruddannelsen

- *Spørgsmål 1: Hvordan opleves den nuværende balance mellem udbuddet af og efterspørgslen efter tandplejere?*

Som uddannelsesinstitution oplever vi, at der er efterspørgsel på vores dimittender.

Spørgsmål 2: Er der særlige kommunale og/eller regionale forskelle i udbuddet af og efterspørgslen efter tandplejere, som de kommende anbefalinger skal tage højde for?

Ingen besvarelse.

- *Spørgsmål 3: Vurderes udviklingen i efterspørgslen efter tandplejere de kommende år at være større eller mindre end det forventede udbud, jf. grundscenariet i Figur 1 i Bilag B? Med hvilken begrundelse?*

Vi forventer en stigende efterspørgsel på tandplejere fra kommuner og regioner, da vi kan se (jf. tabel 15 i Tandplejeprognose 2023-2045), at der ansættes flere tandplejere på hospitaler.

- *Spørgsmål 4: Hvilke faktorer forventes at kunne få indflydelse på behovet for tandplejere i fremtiden?*

Ingen besvarelse.

- *Spørgsmål vedrørende dimensionering - tandplejere*
Spørgsmål 5: Uddannelses- og Forskningsministeriet vurderer, at der fremadrettet vil blive uddannet omkring 150 tandplejere årligt, jf. Bilag 1 i Tandplejeprognose 2023- 2045. Hvor mange tandplejere anbefaler I bør uddannes fremadrettet årligt, og med hvilken begrundelse?

Ingen besvarelse.

Klinisk tandteknikeruddannelsen

- *Spørgsmål 1: Hvordan opleves den nuværende balance mellem udbuddet af og efterspørgslen efter kliniske tandteknikere?*

Som uddannelsesinstitution oplever vi, at der er efterspørgsel på vores dimittender.

- *Spørgsmål 2: Er der særlige kommunale og/eller regionale forskelle i udbuddet af og efterspørgslen efter kliniske tandteknikere, som de kommende anbefalinger skal tage højde for?*

Ingen besvarelse.

- *Spørgsmål 3: Vurderes udviklingen i efterspørgslen efter kliniske tandteknikere de kommende år at være større eller mindre end det forventede udbud, jf. grundscenariet i Figur 1 i Bilag B? Med hvilken begrundelse?*

Ingen besvarelse.

- *Spørgsmål 4: Hvilke faktorer forventes at kunne få indflydelse på behovet for kliniske tandteknikere i fremtiden?*

Vi forventer, at der bliver en større efterspørgsel kommunalt på kliniske tandteknikere i forhold til omsorgs- og socialtandpleje. Vi forventer desuden, at der ansættes flere i privat tandlægepraksis. Det kan begrundes i, at den aftagelige protetik i stigende grad varetages af kliniske tandteknikere i stedet for af tandlæger.

- *Spørgsmål vedrørende dimensionering – kliniske tandteknikere*
Spørgsmål 5: Uddannelses- og Forskningsministeriet vurderer, at der fremadrettet vil blive uddannet omkring 18 kliniske tandteknikere årligt jf. Bilag 1 i Tandplejeprognose 2023- 2045. Hvor mange kliniske tandteknikere anbefaler I bør uddannes fremadrettet årligt, og med hvilken begrundelse?

Med de usikkerhedsparametre der er i forhold til at dække arbejdsstyrken, anses det for risikabelt ikke at fastholde nuværende dimensionering på 25 dimittender årligt.

Desuden er vi i en overgangsperiode, hvor vi som ny uddannelse ikke har dimittender i 3 1/2 år. Ydermere uddannes der nu meget få laboratorietandteknikere, så det er forventeligt, at kliniske tandteknikere fremover også skal dække dette område.

På vegne af Institut for Odontologi og Oral Sundhed, Aarhus Universitet

Siri Beier Jensen
Institutleder